

"Pisac kao književni lik" – multimedijalni performans kao oblik učenja

Učenici kroz sve raspoložive oblike rada, bilo pisano ili usmeno stalno istražuju, neprekidno traže veze između svih obrađenih djela jednog pisca. Postupak se odnosio na ponuđena književna djela u redovnoj nastavi.

Pedagoška uvjerenja

Škola treba da je radost svim ljudima koji u njoj rade. Radost zbog saznanja da se u njoj dešava važan proces odrastanja uz učenje i da dok podučavamo i mi, nastavnici, bivamo vještiji u poslu koji obavljamo zahvaljujući dvosmjernom procesu između nas i učenika.

Kada ne osjetiš da vrijeme protiče dok se nižu časovi, kada do duboko u noć prebiraš po glavi razgovore sa učenicima i predavanja sa časova i kada se pitaš da nisi možda mogao nešto bolje, onda znaš da si nastavnik. I to onaj što je shvatio da obavlja veoma važan zadatak, a da ni sam nije svjestan da uči od svojih učenika. Tu čaroliju ne treba prekidati pretjeranim analizama jer može da iščezne. Zahvalna sam životu što mi je dao priliku da budem nastavnik. Moja učionica je toplo more u koje uranjam i ne dam taj osjećaj nikome i ni za šta na ovom bijelom svijetu. Uživam u razmjeni pitanja, odgovora, u osmijesima, radoznalim pogledima. Vjerujem da se tako osjeća svaki prosvjetni radnik koji voli svoj posao i ljude. Mislim da prvenstveno treba da voli ljude. To je iznad svega, iznad zakona, propisa i pravilnika. Iako živimo u vrijeme poljuljanih moralnih vrijednosti, zadatak nastavnika je da bude lučonoša, da osvjetljava znanjem, da traži put do svojih učenika. Zato sam duboko uvjerena da samo nastavnik koji je spreman da se prilagodi i oslušne potrebe učenika sa kojima se svakodnevno susreće, može kvalitetno obavljati svoj posao.

U svom radu uvijek se rukovodim sljedećim riječima Marije Montesori:

„Istina je ljudskog života sigurna kao gravitacija. Da bismo živjeli potpuno, moramo naučiti koristiti stvari i voljeti ljude. Ne, voljeti stvari i koristiti ljude“.

POLAZIŠTA

Živimo u doba sveopšte digitalizacije što samo po sebi može biti jako dobro i može da ima bezbroj dobrih strana za djecu osnovnoškolskog uzrasta. Ono što je prethodilo osmišljavanju drugačijeg pristupa u obradi nastavnih sadržaja iz književnosti jeste neprestano „bombardovanje“ od strane medija, da učenici sve manje čitaju te da su nezainteresovani za književne tekstove pa sve češće posežu za već prepričanim djelima na raznim internetskim stranicama. S obzirom da sam uvijek isticala da nastavnik maternjeg jezika predaje i umjetnost tj. književnost, smatrala sam da prvo ja treba da kroz niz aktivnosti, a koje mogu da sprovedem na svojim časovima, dokažem da nije baš sasvim tačno da učenici ne čitaju i da treba promijeniti pristup obradi književnih sadržaja.

Tako nastaje moj istraživački članak pod nazivom „Umjetnički i vaspitni uticaj Andrićevih djela na učenike u osnovnoj školi“ koji je objavljen u časopisu „Suština poetike“(Narodna biblioteka Srbije).

Višegodišnja praksa je pokazala da učenici bivaju zainteresovani za čitanje ako ih zaintrigira književno djelo ili biografija samog pisca. Tako sam od članka u kojem sam opisala svoja zapažanja o uticaju odabranih djela našeg nobelovca na učenike došla do prezentacije pod istim imenom koja na „INOSTU MLADIH 2015“ dobija specijalnu nagradu za inovaciju na polju obrazovanja.

Iz tog istraživačkog poduhvata u kojem sam ja bila u ulozi nekoga ko podučava već osmišljenom metodom PISAC KAO KNJIŽEVNI LIK, smatrala sam da se tu ne trebam zaustaviti te da rad u okviru redovne nastave zbog velike zainteresovanosti djece trebam proširiti i na vannastavne aktivnosti. Tako nastaje dopunjen metod PISAC KAO KNJIŽEVNI LIK – multimedijalni performans kao način učenja. Sagledavanje samog pisca i njegovog književnog djela u kontekstu jedne cjeline dalo je dobre rezultate. Učenici su povezivali sva djela jednog pisca o kojima je bilo riječ te uklapali ih u njegovu biografiju. Počeli su pisce sagledavati kao obične ljude, njima bliske koji iako su živjeli prije njih, ipak su imali sličnosti sa njima samima. Imali su svoje djetinjstvo, te odrastali školujući se i rješavajući životne probleme. Upravo ta demistifikacija PISCA, a u svrhu razumijevanja njegovog djela, jeste bila željena transformacija u nastavi književnosti. S obzirom na doba u kojem živimo, usmjerila sam učenike da postanu kreatori tih zaokruženih cjelina pisca i obrađenih književnih djela te učenici, uz moje mentorstvo, preuzimaju ulogu kreatora multimedijalnih performansa.

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Osnovni cilj koji sam željela postići je da sa učenicima kreiram noviji i zanimljiviji pristup književnosti, a da to ne preraste u igranje i zabavu te da sagledavaju pisca i njegovo djelo u cjelini tj. povezuju pročitana djela istog pisca i uklapaju ih u njegov život. Naravno, ako je to moguće, povezati književne radove dva ili više pisaca.

Željeni ishod je bio da učenici rado učestvuju u svim ovim aktivnostima te u pripremi predstava koje izvodi Dramski studio „Plava zvezda“ (dramska sekcija koju vodim) i kao glumci, ali i kao ostali učesnici koji treba da doprinesu da se prikaže pisac kao književni lik svog sopstvenog života (kostimografija, scenografija, pisanje dijaloga, scena, rad na efektima, scenskim pokretima. Takođe

je cilj bio da svi učenici u školi, ali i šire (nastupi u gradu, razna takmičenja) budu upoznati sa ovakvim radom iz oblasti književnosti. Rezultat je bio da učenici rado provode vrijeme na istraživačkim zadacima te više čitaju jer znaju da konkretno mogu da doprinesu rasvjetljavanju književnih djela.

DETALJAN OPIS REALIZACIJE

- Istraživački postupak - koliko književno djelo jednog pisca vaspitno i umjetnički utiče na učenike u osnovnoj školi - (predstavljen u sklopu power point prezentacije)
- Organizovanje niza aktivnosti na redovnim časovima (referati na temu života autora, povezivanje djela istog pisca raznim metodama kritičkog mišljenja te stvaranje povoljne klime za čitanje i interpretaciju književnih tekstova)
- Uključivanje što većeg broja učenika
- Proširivanje na rad u okviru vannastavnih aktivnosti - Dramski studio „Plava zvezda“
- Nastupi i takmičenja

Rad koji sam predstavila na paralelnoj sesiji u okviru Jedanaeste regionalne konferencije inovativnih nastavnika u avgustu mjesecu ove godine predstavlja skorašnji primjer gore opisanog načina rada koji već duže vrijeme dosljedno sprovodim što je prikazano postupno kroz prezentaciju istraživačkog rada, a na zadnjem slajdu i snimak multimedijalnog performansa u Narodnom pozorištu Republike Srpske u decembru prošle godine.

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI

Rezultati su bili očigledni. Trideset i šest učenika okupljenih u Dramskom studiju „Plava zvezda“ sve aktivnosti sa časova proširuju. Počinje izrada multimedijalnih performansa koji su proširenje metode PISAC KAO KNJIŽEVNI LIK. U prvoj fazi učionice postaju pozornice na kojima se prikazuju životi pisaca i njihova djela, a zatim se svi ti performanski prikazuju i u okviru školskih manifestacija. Svake godine smo prikazali jedan performans posvećen jednom piscu. Isključivi kreatori su učenici te u raznim segmentima su zastupljeni u okviru rada. Publika su i roditelji i učenici te nastavno osoblje ne samo naše škole već i šire.

1. Golubije jutro djetinjstva – Branko Ćopić

Nakon nastupa u školi, slijedi prijava i takmičenje na Međunarodnom sajmu inovacija „Inost mladih“ 2015. godine – ZLATNA MEDALJA, te odlazak na smotru čitalaštva „Čitaliće“ u Aleksinac, Srbija, gdje smo predstavljali Republiku Srpsku i svojim nastupom označili početak tako važnog projekta koji unapređuje čitanje u našoj sredini, juni 2015. godine.

2. Русская сказка (Ruskaja skaska) – Sergej Aleksandrovič Jesenjin - približavanje ruske književnosti djeci, nastup u fiskulturnoj sali škole uz prisustvo učenika susjednih škola u novembru 2015. godine.

3. Slika sa Zmijanja - Petar Kočić – Kulturni centar Banski dvor i hol škole u novembru 2016. godine.

4. Vrbas pamti- Petar Kočić i velikani našeg kraja – nastup u Dječijem pozorištu Republike Srpske

u junu 2017. godine.

5. Vuk je među nama – Rad Vuka

Stefanovića Karadžića – nastup u Dječijem pozorištu Republike Srpske u junu 2018. godine.

6. Sjenka Andrićevog srca – Pisac kao književni lik – nastup u Narodnom pozorištu Republike Srpske u decembru 2018. Godine, a već u aprilu 2019. godine Dramski studio „Plava zvezda“ se takmiči u okviru Međunarodnog sajma inovacija „INOST MLADIH“ gdje za gore pomenuti multimedijalni performans dobijamo SREBRNU MEDALJU; Predstavljanje performansa te metode PISAC KAO KNJIŽEVNI LIK u okviru paralelne sesije na Jedanaestoj regionalnoj konferenciji edukatora COI Step by Step u augustu 2019. godine, Bijeljina.

Metodom sagledavanja života pisca i povezivanja svih obrađenih djela između kao i povezivanje sa životom samog pisca – PISAC KAO KNJIŽEVNI LIK u nastavi književnosti doprinosimo višim kako vaspitnim, tako i obrazovnim ciljevima. U duhu duboko humanističkog poziva koji obavljamo naša je dužnost da djecu naučimo povezivanju naučenoga kako ne bi postali samo „mašine“ koje memorišu informacije. Književnost ima visoku vaspitnu ulogu i ovom metodom učenici sagledavaju književno djelo i pisca kao cjelinu, ali istovremeno su otvoreni da svoja znanja dopunjuju iz godine u godinu. To je prednost ovakvog pristupa obradi nastavnih jedinica iz književnosti. To sam uočila u svojoj dugogodišnjoj praksi kroz učenička pitanja koja su izašla iz okvira nametnutih tradicionalnim pristupom: “Da li je moguće da je pisac živ? Zar je imao poteškoća u školi? Kako je mogao da preživi tragediju koja ga je zadesila? Kako je moguće da je pisac proputovao toliko? Kad je stizao da piše?”

Do punog izražaja dolazi kritičko mišljenje i pošto sam i sama trener u projektu „Čitanjem i pisanjem do kritičkog mišljenja“ obilato sam se kroistila okvrim sistemom te strategijama i metodama za kritičko mišljenje gdje sam kao mentor svojim pitanjima usmjeravala tok časa i pomagala da se učenici različito formulisanim, bilo verbalnim ili očiglednim metodama, izraze o istom piscu, o istom djelu, ali na različite načine. Time sam dobila okruženje za kritičko mišljenje i razvila ovu metodu koju sam nazvala „Pisac kao književni lik“.

U suživotu sa dječijim piscem i suprugom Vidom Vukelićem moja nastojanja su uticala i na njega te nastaje svojevrsna oda čitanju i književnosti, a kojom bih završila svoje sugestije nastavnicima ako se odluče da opisanu metodu PISAC KAO KNJIŽEVNI LIK implementiraju u svojoj nastavničkoj praksi:

ČITANJE JE MNOGO ZDRAVO (Vid Vukelić)

*Slušaj dobro, mali družo,
nek' ti dobru knjige služe.
Sa čitanjem odmah kreni
pa se malo opismeni.*

*Da ne budeš kao ovca,
čitaj našeg nobelovca.
Mehmed - paši rane vidaj,*

mostove od znanja zidaj.

*Čitanje je mnogo zdravo,
zato slušaj mala glavo.
Nikad nije dosta znanja,
čitaj Petra sa Zmijanja.*

*Nek' se nađu svi u čudu,
kad im kažeš za Mrgudu.
Da Maruška pričom sine,
kroz maglu, sa planine.*

*Nek' se znanje glavom smeši
pa pokloni vreme Meši.
Da radosti pljušti kiša,
kraj „Tvrđave“ i „Derviša“.*

*Nek' ti bude puna glava
divnog Disa Vladislava
pa recituj sa ponosom
„Pijanstvo“ i „Možda spava“.*

*Kroz rime Crnjanskog putuj
pa „Mizeru“ izrecituj.
Zmaja čitaj, lepše biće,
„Taši, taši“ i „Đuliće“.*

*Nek' sva ljubav tvoga bića,
k'o „San Vuka Mandušića“
sjaji verom dragog Boga,
zbog Njegoša velikoga.*

*Nek' se tvoji puti smeju,
ka Vuku i Dositeju,
pa recituj društvu, meni,
Dučićevu „Pesmu ženi“.*

*Tu radosti nema kraja,
čitaj Branka, Miku, Zmaja...
Pa istražuj svakog dana,
Aleksu i Milana.*

*Listaj željom svih prstića,
Kiša, Nušu i Pekića,
Sremca, Simu, Lazu, Boru,
Desanku i Isidoru.*

*Pa uz knjigu slavi dane
i uz srpske velikane
saznaj kako ljubav sija
kad je život poezija.*

Sve vas srdačno pozdravljam iz Banjaluke! ☺

Tags

NIN

Collections

Nominovane prakse

NIN 2019